

Abstrakt

Podunajská rovina jako součást Panonské nížiny je z hlediska paleobotanického výzkumu zcela neprobádanou oblastí. V těchto místech se přitom předpokládá lokalizace kryptického glaciálního refugia a migrační trasy teplomilné bioty severním směrem po posledním glaciálním maximu. Neznámá je přirozená dlouhodobá sukcese a střídání rostlinných společenstev nížinného jezera na Slovensku během pozdního glaciálu a holocénu.

Sukcesní vývoj jezera od pozdního glaciálu byl studován na dvou profilech na lokalitě NPR Šúr, kde se dnes vyskytuje olšový slatinný les. Metodou makrozbytkové analýzy byly zkoumány jezerní sedimenty zasahující až do období středního pleniglaciálu (OIS 3). Díky znalosti ekologických nároků taxonů byly rekonstruovány podmínky prostředí, které panovaly na lokalitě v minulosti. Dále byla diskutována historická biogeografie vybraných druhů rostlin v rámci Evropy během pozdního glaciálu a holocénu.

Ve středním pleniglaciálu rostly v jezeře *Myriophyllum spicatum* a *Chara* sp. Během pozdního glaciálu se v mělké pánvi vyskytovalo mělké, vápnité, meso- až eutrofní jezero s *Potamogeton filiformis*, *Potamogeton praelongus*, *Ranunculus* subgen. *Batrachium* apod. Během časného holocénu tyto prvky mizí a začínají se objevovat na teplotu náročnější rostliny, jako je např. *Najas marina* a *Zannichellia palustris*, které ukazují na možné zasolení jezera. Na začátku středního holocénu v období Atlantiku expanduje v jezeře teplomilná *Trapa natans* a také *Nymphaea alba*. Dochází ke zrychlení hromadění organického materiálu a jezero se postupně na konci Atlantiku začíná na různých místech zazemňovat a vzniká tak mozaika stanovišť s mělkými prohlubeninami s vodou, vyvýšenin s bažinnou vegetací či dokonce s ostrůvky s křovím a olšemi. V mělkých prohlubních se dařilo zejména taxonům *Zannichellia palustris* či *Chara* sp. a díky kolísání hladiny se na obnaženém dnu vyskytovaly druhy třídy *Bidentetea tripartitae*. K úplnému zazemnění došlo na začátku Subatlantiku, kdy na lokalitě začal dominovat olšový les.

Jezero vykazuje zcela standardní nepřerušovaný průběh vegetační sukcese eutrofního jezera během pozdního glaciálu a holocénu. Jezero však bylo zřejmě zasolené a výrazný faktor, který ovlivnil celý ekosystém, bylo každoroční kolísání hladiny.